

Sygn. akt **VI RCa 84/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Zofia Rutkowska

Sędziowie: SO Elżbieta Schubert

SR del. do SO Ada Waclaw (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2015 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. S.**

przeciwko **J. S.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Giżycku

z dnia 4 lutego 2015 roku

sygn. akt III RC 459/14

I. Apelację oddala.

II. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt. VI RCa 84/15

UZASADNIENIE

Powód A. S. wystąpił z powództwem o podwyższenie świadczeń alimentacyjnych łożonych na jego rzecz przez pozwanego J. S. z dotychczasowej kwoty 35 % miesięcznego wynagrodzenia pozwanego nie mniej niż z 311 zł do kwoty po 1.000zł miesięcznie.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż alimenty po raz ostatni zasądzone w dniu 8 grudnia 2000 r w sprawie III RC 690/00 nie zaspokajają jego usprawiedliwionych potrzeb, jest obecnie studentem Uniwersytetu (...). Ponosi z tego tytułu znaczne wydatki wśród których najpoważniejsze to opłata za zamieszkiwanie w Domu Studenckim w kwocie 360 zł miesięcznie, zakup wymaganych podręczników i skryptów, żywienia oraz ubranie.

Matka powoda nie jest w stanie pomagać mu w pokrywaniu kosztów studiów, gdyż z uwagi na stan zdrowia i niewielką kwotę pobieranej renty jej możliwości w tym zakresie są bardzo ograniczone.

Pozwany J. S. wniósł o oddalenie powództwa.

Nie kwestionował potrzeb studiującego syna oraz wydatków z tym związanych jednak stwierdził, że jego obecna sytuacja materialna i rodzinna nie pozwalają mu nałożenie wyższych alimentów od obowiązujących od roku 2000.

Zarówno w złożonej odpowiedzi na pozew jak i stanowisku zaprezentowanym w toku rozprawy pozwany zaprzeczył aby pracował za granicą i osiągał z tego tytułu znaczne dochody.

Podał, iż zamieszkuje w P., ma na utrzymaniu partnerkę oraz (...)letnie dziecko pochodzące z tego związku. Nie posiada żadnego majątku przynoszącego dochód zaś jego źródłem utrzymania jest praca w prowadzonym zakładzie samochodowym na prowadzenie którego otrzymał kredyt z Biura (...) w W..

Przyznany kredyt pozwolił mu na zakup maszyn jednak swą działalność prowadzi zaledwie od 15 grudnia 2014r a zatem trudno jest prognozować czy w istocie przyniesie ona zamierzone dochody.

Wyrokiem z dnia 04 lutego 2015r w sprawie IIIRC 459/14 Sąd Rejonowy w Giżycku podwyższył alimenty zasądzone od pozwanego na rzecz powoda do kwoty 550zł miesięcznie, płatnych od dnia 24 listopada 2014r. W pozostałej części powództwo oddalił, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600zł tytułem częściowego zwrotu poniesionych kosztów procesu, odstąpił od obciążenia pozwanego kosztami sądowymi. Punktowi I wyroku nadał z urzędu rygor natychmiastowej wykonalności.

Swoje orzeczenie Sąd Rejonowy oparł na ustaleniu, że wyrokiem z dnia 8 grudnia 2000r w sprawie RIIC 690/00 zasądzone zostały od J. S. na rzecz jego syna A. alimenty w wysokości 35 % miesięcznego wynagrodzenia nie mniej 311 zł miesięcznie.

W chwili obecnej powód jest studentem I roku Uniwersytetu w B.. Zamieszkuje w Domu Studenckim za który odpłatność wynosi 360 zł miesięcznie, ponosi wydatki związane z koniecznością zakupu wymaganych podręczników, kosztów dojazdu na zajęcia dydaktyczne a także zakupu ubrania i wyżywienia.

Powód poza stypendium z uczelni w kwocie 100 zł miesięcznie nie dysponuje żadnym majątkiem przynoszącym dochód i zdany jest na pomoc ze strony rodziców.

Jego matka M. A. pozostaje na rencie, którą pobiera w kwocie 654 zł miesięcznie. Poza powodem nie ma nikogo na swoim utrzymaniu, jednak z uwagi na poważne problemy zdrowotne wymagające opieki medycznej, jej pomoc synowi nie wystarcza na zaspokojenie przez niego niezbędnych wydatków związanych z nauką i utrzymaniem.

Pozwany J. S. pozostaje w związku z I. J. z którego ma na córkę A. –uczennicę (...) klasy szkoły Podstawowej. Chcąc polepszyć swą sytuację materialną pozwany uzyskał pomoc finansową

z Powiatowego (...)w W. w kwocie 21.500 z przeznaczeniem na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Pozwoliło mu to na zakup maszyn i uruchomienie działalności w ramach warsztatu samochodowego.

Pozwany zajmuje mieszkanie za które opłaty czynszowe wynoszą 572 zł przy czym pobiera dodatek mieszkaniowy w kwocie 290 zł miesięcznie.

Budżet domowy J. S. obciążają spłaty kredytu zaciągniętego w roku 2013 na kwotę ponad 16.000 zł zaś miesięczna rata wynosi 320zł.

Mając na uwadze opisane ustalenia Sąd przyjął, że ponieważ od ostatniego wyroku ustalającego zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego upłynęło 14 lat, alimenty na rzecz powoda w kwocie 550zł miesięcznie nie wydają się być absolutnie nadmierne i niemożliwe do realizowania przez pozwanego.

W ocenie Sądu Rejonowego przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe sprowadzające się do ustalenia przesłanek art. 138 kro, tj. ustalenia czy uległy zmianie potrzeby uprawnionego lub zobowiązanego do alimentów, pozwoliło na podwyższenie alimentów, inne bowiem były potrzeby powoda jako kilkuletniego dziecka a inne jako dorosłego, studiującego człowieka.

Tak więc, w ocenie Sądu Rejonowego, jest poza jakimkolwiek sporem, iż samo żądanie podwyższenia alimentów jest w pełni uzasadnione, wynika ze zmiany uzasadnionych potrzeb osoby uprawnionej do pomocy ze strony rodzica i znajduje pełne potwierdzenie w treści art.138 kro.

Sąd przywołał dyspozycję art.135§2 kro, zgodnie z którą kwota alimentów winna być realnie przystająca również do możliwości strony zobowiązanej.

O tym, iż usprawiedliwione potrzeby A. S. są w istotny sposób zwiększone i dotychczasowy udział pozwanego w ich realizacji poprzez uiszczanie przez niego alimentów w kwocie 311 zł miesięcznie już nie wystarcza, Sąd nie miał wątpliwości.

Wydatki powoda ponoszone w związku ze studiami, na które składają się m.in. opłata za zamieszkiwanie w Domu Studenckim, wyżywienie, ubranie, zakup pomocy dydaktycznych, z pewnością przekraczają dotychczasową kwotę alimentów.

Z drugiej strony ustalając alimenty Sąd miał na uwadze także realne możliwości strony pozwanej w tym okoliczność, iż J. S. ma na utrzymaniu dziecko z obecnego związku.

Już w zeznaniu podatkowym za rok 2013 a więc sprzed rozpoczęcia obecnie prowadzonej działalności gospodarczej, pozwany podał swój dochód roczny na kwotę 30.000 zł a więc w skali miesiąca jest to kwota około 2.500zł.

Obecnie pozwany rozwija swą działalność, otrzymał pomoc z Powiatowego (...)w W.na prowadzenia napraw samochodów i motocykli.

Sąd ocenił pozwanego jako osobę rzutką, zdolną do podejmowania działania celem poprawy swej sytuacji materialnej i uzyskiwania istotnych dochodów.

Zawód mechanika samochodowego pracującego w wyuczonym zawodzie stwarza uzasadnioną możliwość uzyskania dochodu pozwalającego na utrzymanie obecnej rodziny oraz łżenia podwyższonej kwoty alimentów na potrzeby studiującego syna.

Kwota podwyższonych alimentów, stypendium w kwocie 100 zł oraz pomoc ze strony matki pozwolą powodowi na zaspokojenie podstawowych, najistotniejszych potrzeb związanych z nauką a w konsekwencji na zdobycie zawodu i wkroczenie w samodzielne życie z właściwym przygotowaniem.

Powództwo o roszczenie przewyższające kwotę 550 zł miesięcznie Sąd oddalił jako przekraczające obecne możliwości płatnicze pozwanego.

Biorąc pod uwagę częściowe uwzględnienie powództwa oraz sytuację materialną i rodzinną pozwanego Sąd zasądził od niego na rzecz powoda kwotę 600 zł tytułem częściowego zwrotu poniesionych kosztów procesu opierając się na przepisie art.102 kpc.

Od orzeczenia tego nieformalną apelację złożył pozwany. Z treści jej wynika, że nie zgadza się z rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego podwyższającego alimenty na rzecz powoda do kwoty 550zł miesięcznie.

W uzasadnieniu apelacji powtórzył argumenty prezentowane w toku postępowania. Podniósł, że wyrok jest dla niego krzywdzący, nie uwzględnia bowiem jego sytuacji materialnej a dorosły syn powinien podejmować decyzję o rozpoczęciu studiów stacjonarnych licząc się z realną możliwością finansową rodziców. Podkreślał kilkakrotnie, że

powód powinien sam zarobić na swoje studia, jemu bowiem, jako ojcu, nie powodzi się na tyle dobrze, aby mógł partycypować w utrzymaniu syna w zakresie wyższym niż dotychczas. Samo podjęcie działalności gospodarczej nie stanowi, zdaniem pozwanego, o jego możliwościach materialnych a nieprawdą jest, że wyjeżdżał w celach zarobkowych za granicę. Stwierdził, że chciałby w dalszym ciągu utrzymywać kontakty z synem.

Wskazując na te zarzuty wniósł o pozytywne rozpatrzenie apelacji, a gdyby orzeczenie sądu odwoławczego było dla niego niekorzystne, o przesunięcie obowiązku alimentacyjnego na czas ustabilizowania jego sytuacji finansowej.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W obszernym uzasadnieniu podniósł m.in., że sytuacja materialna pozwanego nie jest tak zła, jak to przedstawiał podczas postępowania a świadczyć o tym miałyby chociażby to, że pozwany mając w roku podatkowym 2013 dochód w wysokości 30 000zł, w roku 2014 zdecydował się na podjęcie działalności gospodarczej. Okoliczność ta była obliczona na poprawienie sytuacji finansowej pozwanego a nie na jej pogorszenie tym bardziej, że konkubina pozwanego praktycznie od lat nie pracowała. Sam fakt utrzymywania przez pozwanego 7- letniej córki z obecnego związku nie może, zdaniem powoda, wpływać na odpowiedzialność pozwanego i zakres jego pomocy w wykształceniu starszego syna, studenta.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna. Wbrew temu co podniósł w apelacji skarżący stwierdzić należy, że ustalenia Sądu pierwszej instancji, jak i ocena prawna dokonana w aspekcie unormowania przewidzianego w art. 138 k.r.o. są prawidłowe. Argumenty, jakie Sąd Rejonowy przytoczył dla uzasadnienia swojego rozstrzygnięcia, Sąd Okręgowy w pełni podziela.

W sprawie nie zachodzi zarzucana błędna ocena okoliczności faktycznych. Sąd I instancji wszechstronnie i wnikliwie, zgodnie z dyrektywą wyrażoną w art. 233§1 kpc, ocenił zgromadzony materiał dowodowy i w wyniku takiej oceny dokonał niewadliwych ustaleń faktycznych. W szczególności w wyniku oceny zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie Sąd Rejonowy trafnie przyjął, że udział pozwanego w kosztach utrzymania powoda winien stanowić kwotę 550zł miesięcznie.

Kwota ta, również w ocenie Sądu Okręgowego, jest adekwatna przede wszystkim do możliwości materialnych pozwanego.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił, że koszty utrzymania powoda, po rozpoczęciu przez niego studiów uniwersyteckich zwiększyły się znacznie w stosunku do potrzeb, jaki miał w roku 2000, tj. 14 lat temu. Podkreślenia wymaga przy tym fakt, że wysokość alimentów, do których zobowiązany był pozwany przez te wszystkie lata wynosiła 35% pełnego miesięcznego wynagrodzenia pozwanego netto, nie mniej niż 311 zł miesięcznie. Sprowadza się to praktycznie do uiszczania przez pozwanego, za pośrednictwem Komornika Sądowego prowadzącego egzekucję, alimentów w minimalnej kwocie. Matka powoda uzyskuje rentę w kwocie 654zł miesięcznie. Z uwagi na swój stan zdrowia i koszty leczenia, nie ma możliwości podjęcia dodatkowego zajęcia i wsparcia finansowego syna. Ani ona ani powód nie posiadają innych dochodów. A. S. otrzymuje jedynie stypendium w kwocie 100zł miesięcznie. Mieszka w B., w Domu Studenckim.

Pozwany prowadzi działalność gospodarczą polegającą na naprawie samochodów i motocykli. Ma warsztat samochodowy wyposażony w maszyny zakupione ze środków uzyskanych z Urzędu Pracy. Z zawodu jest mechanikiem samochodowym. Na utrzymaniu, oprócz powoda, ma (...) – letnią córkę. Jego konkubina nie pracuje. Z zawodu jest krawcową.

Nie sposób czynić, za pozwanym, zarzutu powodowi, że podjął studia w systemie stacjonarnym. Studia zaoczne wymagają znacznych środków związanych przede wszystkim z opłatą czesnego, a w sytuacji finansowej powoda, przy prezentowanym przez pozwanego stosunku do dalszej nauki powoda, nie byłyby one realne. Pozwany zdawać winien sobie również sprawę z tego, że jego udział w utrzymaniu syna określony przez Sąd na kwotę 550zł miesięcznie, jest tylko częścią kosztów utrzymania powoda w okresie nauki. Powód, chcąc studiować, będzie musiał podjąć wysiłek

znalezienia dodatkowego źródła dochodu w okresach wolnych od nauki, alimenty od ojca nie wystarczą bowiem na zaspokojenie wszystkich jego potrzeb w roku akademickim, a na pomoc od matki liczyć praktycznie nie może.

Sąd Okręgowy podziela zatem stanowisko Sądu I instancji uwzględniające fakt, że zgodnie z treścią art. 138 k.r.o. pozwany winien w większym niż dotychczas zakresie partycypować w kosztach utrzymania powoda.

Wobec powyższych okoliczności zarzuty powoda podniesione w apelacji nie mogły skutkować zmianą wyroku, zaś apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art.385 kpc.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z treścią § 13 ust.1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu i § 6 pkt. 3 cyt. Rozporządzenia w zw. z art. 102 kpc. , mając na uwadze sytuację materialną stron.